

DOI: 10.21802/artm.2020.1.13.150.
УДК 378.147+614.253.4

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ «ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ЗДОРОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ» СЕРЕД СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ

О.І. Готюр

*Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра внутрішньої медицини №2 та медсестринства, м. Івано-Франківськ, Україна,
ORCID ID: 0000-0001-9687-0112, e-mail: Oksanahotiur@gmail.com*

Резюме. На протязі 5-ти років мною були проведені спостереження за навчанням та успішністю студентів і зроблені відповідні висновки, на основі яких я склала та пропоную до застосування метод під назвою «Професійно-практична здорова конкуренція» для контролю рівня практичної підготовки та стимуляції до індивідуального навчання студентів.

Мета: швидко та якісно допомогти студентам професійно оволодіти практичними навиками на муляжах у практично-тренінгових центрах.

Матеріали та методи. Я спостерігала за тими студентами, які здавали зрізи практичних навиків у стандартному демонстраційному режимі відтворення вивчених практичних навиків. Це 126 студентів, які увійшли у групу-Б (стандарт), та окремо 128 студентів, які здавали зрізи практичних навиків за методикою «Професійно-практична здорова конкуренція» і увійшли у групу-А у кожному році відповідно.

Результати дослідження. Провівши аналіз результатів оцінювання зрізів практичних навиків, ми бачимо, що кількість «відмінних» оцінок значно більша у групах-А порівняно із групами-Б (стандарт) на різних роках спостереження.

Студенти групи-Б (стандарт) показали низьку підготовку до демонстрації практичних навиків, набравши у результаті двох основних зрізів практичних навиків високий відсоток «задовільних» та «незадовільних» оцінок.

Висновки. Методика «Професійно-практична здорова конкуренція» у задачі практичних навиків показала позитивні результати у стимуляції студентів до індивідуальної підготовки з метою контролю здачі зрізів практичних навиків на II курсі медичного коледжу при Івано-Франківському національному медичному університеті.

Ключові слова: методи навчання, практична підготовка студентів, практично-тренінговий центр.

Вступ. Метод навчання - спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на досягнення поставлених вищою школою цілей [2].

Від рівня володіння викладачем вищого навчального закладу різноманітними методами, прийомами та засобами навчання залежить і рівень педагогічної майстерності педагога, і ефективність навчально-виховного процесу загалом.

Методи навчання у вищій школі спрямовані не лише на передавання і сприймання знань, а й на проникнення у процес розвитку науки, розкриття її методологічних основ. Якщо говорити про медичні заклади, а зокрема, про практично-клінічні кафедри, то на першому плані навчальних цілей є практичні навички студентів [3].

Івано-Франківський національний медичний університет, організовуючи роботу студентів у міждисциплінарних практично-тренінгових центрах, закупив різноманітні муляжі та фантоми відповідно до тем та дисциплін. Завдяки роздрукованим алгоритмам практичних навиків українською мовою, які також перекладені на російську та англійську мови, студенти різних курсів як інституту, так і коледжу на парі під контролем викладача відпрацьовують різноманітні практичні навички. Також студенти мають

можливість індивідуально доводити свої практичні навички до автоматизму у вільний позаурочний час, відвідуючи такі центри після занять, де завжди є черговий викладач – спостерігач.

Викладачі мають чітко розрізняти методи викладання від методів навчання самим студентом. Усім відома давно сформована бінарна класифікація, де є чіткий розподіл між методами викладання та навчання:

- 1) методи викладання (інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний);
- 2) методи студента (виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий) (М. Махмутов).

Якщо провести опитування між студентами, то можна зрозуміти, що у них були надзвичайно різноманітні цілі вступу у медичний заклад:

- особисте бажання стати медиком;
- бажання допомагати іншим;
- вилікувати себе чи близького родича від якогось захворювання;
- батьки навівовали з дитинства;
- сімейна традиція – династія;
- мені було все рівно, а батьки так захотіли;
- не поступив у той заклад, який хотів;

- батькам потрібен мій диплом із вищою освітою.

Відповідно до цього, стимуляція до навчання студентів теж має бути не тільки цікавою та сучасною, а й такою, що викликатиме власну ініціативність студента до навчання та освоєння матеріалу. Дослідник педагогіки Ю. Бабанський пропонує свою класифікацію методів стимулювання навчальної діяльності: навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладання, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні [1].

Більшість студентів, які уже поступили і навчаються в університеті, все ж таки мають сухе примітивне бажання отримати диплом. Їх просто потрібно більше зацікавлювати і проводити жорсткіший контроль навчання та стимулювання до здачі модулів чи сесії, отримання сертифікатів відповідних спеціальностей.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні можуть бути усними, письмовими, тестовими, графічними, програмованими, самоконтроль і самооцінка. Відповідно до цього, для контролю теоретичної підготовки студентів були розроблені трьохрівневі кроківські тестові завдання на відповідних курсах навчання у вищих навчальних закладах.

Упродовж 5-ти років мною були проведені спостереження за навчанням та успішністю студентів і зроблені відповідні висновки, на основі яких я складала та пропоную до застосування метод під назвою «Професійно-практична здорова конкуренція» для контролю рівня практичної підготовки та стимуляції до індивідуального навчання студентів.

Мета: швидко та якісно допомогти студентам професійно оволодіти практичними навиками на муляжах у практично-тренінгових центрах.

Матеріали та методи. Студенти медичного коледжу при Івано-Франківському національному медичному університеті на II курсі свого навчання проходять вивчення практичної дисципліни, яка є однією із базових дисциплін їх подальшої професійної діяльності – «Основи медсестринства». Упродовж одного навчального року вони мають освоїти і довести до автоматизму понад 140 практичних навиків із основ медсестринства, половину з яких опановують і студенти медичного університету лікувального, педіатричного та фармацевтичного факультетів.

У практично-тренінговому центрі кафедри внутрішньої медицини №2 та медсестринства на основі наказу 460 від 1 червня 2013 року за редакцією Губенка І.Я. студенти вивчають на пам'ять алгоритми практичних навиків відповідно до тем занять. У кінці кожного блоку тем занять вони здають обов'язково у тренінговому центрі на муляжах та фантомах зрізи практичних навиків, після чого викладач із студентами їде у стаціонарні відділення до хворих НКП-ЦМКЛ та Хоспісу.

Моє дослідження базується на спостереженні за 254 студентами II курсу, а саме за здачею ними другого та третього зрізів практичних навиків із дис-

ципліни «Основи медсестринства» на протязі 5-ти років у 10-ти дослідних групах по дві групи у кожному році (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл студентів у дослідних групах за роками спостереження

Роки дослідження	Дослідні групи (n= 254)	
	Група А (n= 126)	Група Б (стандарт) (n= 128)
2015	25	26
2016	27	26
2017	24	26
2018	26	25
2019	24	25

Я спостерігала за тими студентами, які здавали зрізи практичних навиків у стандартному – демонстраційному режимі відтворення вивчених практичних навиків. Це 126 студентів, які увійшли у групу-Б (стандарт), та окремо 128 студентів, які здавали зрізи практичних навиків за методикою «Професійно-практична здорова конкуренція» і увійшли у групу-А у кожному році відповідно.

Студенти однієї групи ділилися на дві команди (відповідно до попереднього розподілу їх деканатом на дві клінічні підгрупи) і здавали зріз практичних навиків у вигляді етапної гри, де капітан команди (староста групи) обирав гравця (студента) для виконання завдання практичного навик у команді-супротивника на кожному із етапів, що давало змогу попередити вибіркоче вивчення алгоритмів заздалегідь спланованого плану кожної із підгруп для виграшу. Також групою вибирався один «суддя-експерт» – студент, який контролював час виконання практичного навик та стежив, щоб команда супротивника не підказувала своєму студентові. При такій демонстрації практичних навиків отримували оцінки одночасно чотири студенти за один практичний навик, два студенти за виконання алгоритму та два студенти-експерти – за вміння знаходження помилок, зауважень та доповнення до відповіді студента-супротивника, який демонстрував практичний навик за 3 – 5 – 7 хвилин відповідно до алгоритму. Зріз навиків закінчувався тоді, коли кожен із студентів у підгрупі демонстрував один практичний навик чи виконував обов'язок студента-експерта.

Результати дослідження. Зрізи практичних навиків часто відбуваються одночасно у кількох різних груп студентів. І за ці 5 років моїх спостережень я чітко можу сказати, що коли повідомити студентів попередньо, що вони будуть в парі з іншою групою демонструвати свої практичні вміння, то у них спрацьовує бажання бути кращими, і в результаті вони ретельніше ставляться до своєї індивідуальної підготовки, наслідком цього є більш позитивні оцінки та якісніша демонстрація практичних навиків.

Провівши аналіз результатів оцінювання зрізів практичних навиків, ми бачимо, що кількість «відмінних» оцінок значно більша у групах-А порівняно з групами-Б (стандарт) на різних роках спостереження (табл. 2).

Таблиця 2

Успішність студентів за результатами двох зрізів практичних навиків

Роки спостереження	Дослідні групи	Кількість студентів	2-й зріз практичних навиків	3-й зріз практичних навиків
2015	Група А	25	«відмінно» - 5 «добре» - 14 «задовільно» - 5 «незадовільно» - 1	«відмінно» - 10 «добре» - 8 «задовільно» - 7 «незадовільно» - 0
	Група Б (стандарт)	26	«відмінно» - 2 «добре» - 11 «задовільно» - 10 «незадовільно» - 3	«відмінно» - 3 «добре» - 8 «задовільно» - 11 «незадовільно» - 4
2016	Група А	27	«відмінно» - 7 «добре» - 12 «задовільно» - 8 «незадовільно» - 0	«відмінно» - 9 «добре» - 13 «задовільно» - 5 «незадовільно» - 0
	Група Б (стандарт)	26	«відмінно» - 4 «добре» - 9 «задовільно» - 11 «незадовільно» - 2	«відмінно» - 5 «добре» - 6 «задовільно» - 11 «незадовільно» - 4
2017	Група А	24	«відмінно» - 14 «добре» - 5 «задовільно» - 5 «незадовільно» - 0	«відмінно» - 13 «добре» - 7 «задовільно» - 4 «незадовільно» - 0
	Група Б (стандарт)	26	«відмінно» - 3 «добре» - 8 «задовільно» - 12 «незадовільно» - 3	«відмінно» - 4 «добре» - 6 «задовільно» - 13 «незадовільно» - 3
2018	Група А	26	«відмінно» - 15 «добре» - 7 «задовільно» - 4 «незадовільно» - 0	«відмінно» - 12 «добре» - 11 «задовільно» - 3 «незадовільно» - 0
	Група Б (стандарт)	25	«відмінно» - 2 «добре» - 4 «задовільно» - 14 «незадовільно» - 5	«відмінно» - 3 «добре» - 6 «задовільно» - 10 «незадовільно» - 6
2019	Група А	24	«відмінно» - 12 «добре» - 10 «задовільно» - 2 «незадовільно» - 0	«відмінно» - 11 «добре» - 13 «задовільно» - 0 «незадовільно» - 0
	Група Б (стандарт)	25	«відмінно» - 3 «добре» - 8 «задовільно» - 10 «незадовільно» - 4	«відмінно» - 5 «добре» - 5 «задовільно» - 11 «незадовільно» - 4

Студенти групи-Б (стандарт) продемонстрували низьку підготовку до демонстрації практичних навиків, набравши у результаті двох основних зрізів практичних навиків високий відсоток «задовільних» оцінок у своїх групах. Також, як видно із таблиці 2, у студентів групи-А, які здавали зрізи практичних навиків за методикою «Професійно-практична здорова конкуренція», не тільки незначний відсоток «задовільних» оцінок, але і повна відсутність у групі «незадовільних» оцінок. Це у той час, коли у групі-Б (стандарт) «незадовільних» оцінок було по 3-5 з 25-ти студентів в середньому.

Висновки:

1. оскільки практична підготовка студентів медиків є ключовою у їхньому професіоналізмі, то особлива увага викладачів повинна бути спрямована саме на

контроль за опануванням навиків практичних алгоритмів.

2. Методика «Професійно-практична здорова конкуренція» у засвоєнні практичних навиків показала позитивні результати у стимуляції студентів до індивідуальної підготовки з метою здачі зрізів практичних навиків на II курсі медичного коледжу при Івано-Франківському національному медичному університеті.

3. Здорова конкуренція між студентами-медиками демонструє високу підготовку до практичних занять та спрямовує їх до самовдосконалення та саморозвитку, що проявляється у їхній відмінній демонстрації вивчених практичних навиків, для того щоб показати себе перед іншими студентами у кращій формі підготовки—«професіоналізмі».

References:

1. Bisikalo OV, Palamarchuk YeA, Kovalenko OO, Fedotov VO, Khomiuk IV, Hromova LP. Metodichni rekomendatsii shchodo pidhotovky ta vykorystannia testovykh zavdan v protsesi potochnoho ta pidsumkovoho kontroliu znan studentiv. Ukl. 2019. Navchal'ni vydannya kaf. VM [41] URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/23945>
2. Kuzmina NIu, Andrukhovets PM. Vykorystannia interaktyvnykh metodiv navchannia v protsesi pidhotovky studentiv do diialnosti v biznes-seredovyshchi. Pravnychi visnyk Universytetu "KROK". 2012; 14:96-100.
3. Palamarchuk YeA, Kovalenko OO, Yatskovska RO. Variatynna otsinka znan studentiv za dopomohoiu systemy Test-IQ. Materialy 9-yi naukovy- praktychnoi konferentsii (Lviv, 21-23 lystopada 2017 r.) Lviv: Vydavnytstvo Naukovoho tovarystva im. Shevchenka, 2017. P.188-193.

УДК 378.147+614.253.4

ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА «ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ ЗДОРОВОЙ КОНКУРЕНЦИИ» СРЕДИ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ

О.И. Готюр

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, кафедра внутренней медицины №2 и медсестринства, г. Ивано-Франковск, Украина, ORCID ID: 0000-0001-9687-0112, e-mail: Oksanahotiur@gmail.com

Резюме. На протяжении 5-ти лет мной были проведены наблюдения за обучением и успеваемостью студентов и сделаны соответствующие выводы, на основании которых я составила и предлагаю к применению метод под названием «Профессионально-практическая здоровая конкуренция» для контроля уровня практической подготовки и стимуляции к индивидуальному обучению студентов.

Цель: быстро и качественно помочь студентам профессионально овладеть практическими навыками на муляжах в практических тренинговых центрах.

Материалы и методы. Я наблюдала за теми студентами, которые сдавали срезы практических навыков в стандартном демонстрационном режиме воспроизведения изученных практических навыков. Это 126 студентов, которые вошли в группу-Б (стандарт), и отдельно 128 студентов, которые сдавали срезы практических навыков по методике «Профессионально-практическая здоровая конкуренция» и вошли в группу-А в каждом году соответственно.

Результаты исследования. Проведя анализ результатов оценки срезов практических навыков, мы видим, что количество «отличных» оценок значительно больше в группах-А по сравнению с группами-Б (стандарт) на разных годах наблюдения.

Студенты группы-Б (стандарт) показали низкую подготовку к демонстрации практических навыков, получивши в результате двух основных срезов практических навыков высокий процент «удовлетворительных» и «неудовлетворительных» оценок.

Выводы: Методика «Профессионально-практическая здоровая конкуренция» в сдаче практических навыков показала положительные результаты в стимуляции студентов к индивидуальной подготовке с целью контроля сдачи срезов практических навыков на II курсе медицинского колледжа при Ивано-Франковском национальном медицинском университете.

Ключевые слова: методы обучения, практическая подготовка студентов, практично-тренинговый центр.

UDC 378.147+614.253.4

THE USAGE OF «PROFESSIONAL AND PRACTICAL HEALTHY COMPETITION» METHOD AMONG THE STUDENTS OF MEDICAL HIGHER INSTITUTIONS

O.I. Hotiur

Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Internal Medicine No2 and Nursing, Ivano-Frankivsk, Ukraine, ORCID ID: 0000-0001-9687-0112, e-mail: Oksanahotiur@gmail.com

Abstract. Control and self-control methods in education can be oral, written test, graphic, programmed ones, self-control, and self-evaluation. According to this three-level Krok, tests were developed to control the theoretical training of students in respective study years at higher education institutions.

During 5 years, I made observations on the study and progress of students and made relevant conclusions, based on which, I have developed and propose a method titled «Professional and Practical Healthy Competition» to control practical training and stimulation levels of students' individual study.

Aim: To help the students quickly and qualitatively to acquire practical skills professionally on training models in practical training centers.

Materials and methods. My study is based on observation of 254 2-year students of Ivano-Frankivsk National Medical University medical college, namely their performing of practical skills during the second and the third assessment in discipline «Fundamentals of Nursing» during 5 years in 10 study groups, two groups each year.

I observed the students completing practical skills assessments in the standard demonstration mode of simulating acquired practical skills, that were 126 students included into group B (standard), and 128 students separately, which completed practical skills assessments according to the methods of «Professional and Practical

Healthy Competition» and were included into group A in each year respectively.

Results of the study. Practical skills assessments are held often for several student groups simultaneously. And in these 5 years of my observations, I can tell clearly that when the students are informed in advance that they would demonstrate their practical skills alongside another group, so they had a desire to be better and as a result, they cared more about their individual training, the endpoint of which was their more positive notes and more qualitative demonstration of their practical skills.

While analyzing the results of practical skills assessments, we see that the number of «excellent» marks is significantly higher in the groups A comparing to groups B (standard) in different observation years.

The students of group B (standard) demonstrated low training levels for demonstration of their practical skills, acquiring as results of two main practical skills assessments, the high percentage of «satisfactory» marks in their groups. Also, as it can be seen in table 2, the students of the group A who completed practical skills assessments according to the methods of «Profes-

sional and Practical Healthy Competition» demonstrated not only insignificant percentage of «satisfactory» marks, but also the full absence of «unsatisfactory» marks in the group. This was at the same time when in group B (standard), there were 3-5 «satisfactory» marks from 25 students on average.

Conclusions:

1. Method «Professional and Practical Healthy Competition» showed during the completion of practical skills positive results in the stimulation to train individually for the practical skills assessments in the 2-year students of Ivano-Frankivsk National Medical University medical college.
2. Healthy competition among medical students demonstrates high preparation for practical classes and leads the students to self-improvement and self-development that manifests in their excellent demonstration of learned practical skills to show themselves to other students in better training form «professionalism».

Keywords: education methods, practical training of students, practical training center.

Стаття надійшла в редакцію 04.03.2020 р.